

מימון הכהן סקלי ז"ל

ביום שני הקרוב ימלאו שלושים ושלוש שנה למותו של מימון אחי ז"ל. הוא נפטר בשנת 1980 במהלך שירות מילואים כשהוא בן 47 שנים. ביום שישי האחרון שלפני מותו הוא הזמין ביקור בית של רופא קופת חולים אחרי שהוא חש כאבים בחזה. למרות הפצרותיה של קמי אשתו לפנות אותו לבית חולים בגלל כאבי החזה שהוא חש סירב הרופא לכך בטענה שהוא איננו "רוצה להפנות אדם בריא לבית חולים". לחץ הדם והדופק היו תקינים לדבריו ומבחינתו כנראה זה היה המדד הקובע. ביום שבת הוא בירך "ברכת הגומל" ואין לדעת אם עשה את זה מכיוון שדבריו של הרופא אכן עודדו את רוחו וגרמו לו לחשוב שהגרוע מכל מאחוריו או שמא החשש נותר בעינו ובסתר ליבו קיווה ש"ברכת הגומל" תשמש לו תעודת חסינות מפני הגרוע מכל. ביום ראשון הוא פנה למסדר חולים במחנה "שנלר". רופא צבאי שבדק אותו החליט לפנות אותו לבית חולים. בדרך מהמרפאה אל האמבולנס הצבאי הוא קרא בקול "הראש שלי" והתמוטט באחת.

קשה להחליט היכן להתחיל בתיאור אישיותו המיוחדת וקשה לקבוע מה ממעלותיו הרבות של האדם המיוחד הזה גרם לכל מי שהכיר אותו לחוש כלפיו יראת כבוד שרק בודדים זוכים לה. האם התבונה וחדות המחשבה המופלאים שלו, או אולי הרצינות ושיקול הדעת שהוא הקריין סביבו ואולי בכלל היה זה חוש ההומור עם העקיצות החינניות והשנונות שהוא ידע להתאים לכל סיטואציה.

שקול בדעתו ובד בבד בעל תעוזה רבה שלא נרתע מאתגרים. כבר כנער צעיר במרוקו הוא נוסע ביחד עם חברו הטוב יצחק הבן של דוד משה מרחק מאות קילומטרים אל הכרך הגדול קזבלנקה שם הם שוכרים דירה ופותחים עסק. לאחר כשנה הם שבים ללעיון ואני זוכר היטב את ההתרגשות הגדולה כאשר הם פותחים מתפרה וחנוות בגדים מודרנית.

בארץ הוא עובד בסולל בונה ומתקדם עד לתפקיד בכיר של רכז בנייה אזורי שבו הוא אחראי על מספר פרויקטים.

בראשית שנות השבעים הוא עמד לצאת למדינה אפריקנית כדי לנהל שם פרויקט בניה גדול במסגרת עבודתו בסולל בונה.

מותו המפתיע קוטע באחת פרויקט מלא תעוזה אותו עמד להתחיל במשותף עם שכנו וידידו הטוב פרופ' יהודה אלקנה ז"ל מי שהיה מנהל מכון ואן ליר.

הוא מחליט למכור את דירתו שברחוב יוחנן סמאטס הפסטוראלי שבמושבה הגרמנית ועובר לגור עם משפחתו במרתף הבית אותו הכשיר ביד אמן לצורך מגורים זמניים. ביחד עם פרופ' אלקנה שאף הוא עמד לִפְנוֹת את בית העץ שבו גר עם משפחתו הם נוטלים משכנתא גדולה במיוחד על מנת להקים בניין מגורים של מספר קומות במקום בית העץ. כל האישורים והתוכניות היו מוכנים כדי להתחיל את הבנייה אבל הגורל רצה אחרת. כל אדם אחר שהיה מוכר את ביתו נוטל הלוואה גדולה ועובר עם משפחה בת שישה ילדים לגור בדירת מרתף כדי להיכנס לפרויקט מעין זה היה נְתָפֶס כמי שמהמר על כל הקופה. אצל מימון כולם ידעו שלא ייצר הרפֶתְקנות הוא המניע אלא נהפוך הוא הכול נעשה בשיקול דעת, אחריות ועומק ראייה וחשיבה שרק יחידי סגולה כמו מימון נִיְחָנו בהם. הוא נטמן בבית הקברות שבהר הרצל עוד בטרם החלה חפירת היסודות לבניין. בהיותי מנהל העיזבון ניהלתי את המו"מ עם משפחת אלקנה ואני יודע מקרוב מה היה גודל הכאב אצל פרופ' אלקנה על מותו של מימון.

פעמיים ברציפות זכיתי באופן אישי לחוות וליהנות משיקול הדעת והראייה המעמיקה של מימון אחי ז"ל. היה זה כאשר נועצתי בו בעת חיפוש דירה סמוך לאחר נישואי. ממש כפי שתיארתי כאן כך אני זוכר את המבט הבוחן בקפידה את הבית וסביבתו, את הבעת הפנים שאין כמוה לתאר אדם המצוי בתהליך של חשיבה מעמיקה ולבסוף את חוות הדעת הִלְקוֹנִית שבאחת הורידה לי את הרוח מהמפרשים וציננה את התלהבותי.

ככל שחלף הזמן כך למדתי להעריך יותר את העצה הטובה שקבלתי ממנו פעם אחר פעם. תעוזתו של אדם יכולה לעתים לבוא לידי ביטוי גם בדברים קטנים כך למשל הוא היה נוהג לעמוד מן הצד ולהקשיב לשיעור עזר שנתתי לאחד הילדים במתמטיקה. העובדה שהחומר שלימדתי חייב יִדַע מוקדם במתמטיקה שבלעדיו אי אפשר להבין דבר, לא מנעה ממנו להקשיב ולנסות להבין.

נתתי הרבה שיעורי עזר לבני משפחה ואחרים ומעולם לא נתקלתי בתופעה שכזאת. איכשהו תמיד הייתה לי הרגשה שגם בלי הידע הקודם הוא הבין הכול.

מימון ואני נהגנו במשך תקופה ארוכה לחוד חידות זה לזה. באחת הפעמים הבאתי עמי חידה קשה. לא חלפו אלא דקות ספורות עד שהוא פתר את החידה. כל כך התפעלתי שהרגע הזה שבו הוא מציג לי בשלוות נפש קסומה את פתרון החידה נצרב אצלי עמוק בזיכרון, עד כדי כך שאני זוכר את המקום שבו ישבתי על אחת משלוש המדרגות בחצר הבית של סבתא, את הבגדים שהוא לבש ואת הבעת הפנים שנסכה את פניו בעת שהיה

שקוע בפתרון החידה. אני יכול אפילו לשמוע אותו מציג לי את הפתרון בקולו העמוק. כדי לסבר את האוזן אוסיף שלאחרונה עיינתי בספר "תיבת האוצרות המתמטיים של פרופסור סטיוארט" והנה בין יתר האוצרות החבויים בספר אני מגלה את החידה הזאת, שאליה נלווה גם סיפור על מאות מכתבים שהציפו בשנת 2003 את מערכת העיתון דיילי טלגרף שבקשו לדעת את פתרון החידה, וזה לאחר שאדם בן 82 פנה במכתב לעיתון כדי לבקש עזרה בפתרון חידה שמציקה לו מאז ימיו על ספסל הלימודים בשנת 1937.

העיתון מצדו התקשר לפרופ' סטיוארט כדי לבקש פתרון. השילוב של תבונה ושנינות יוצאי דופן ביחד עם שיקול דעת מעמיק וראייה מקיפה יצרו סביבו הילה מיוחדת שגרמה לכל מי שהכיר אותו להתייחס אליו בכבוד מיוחד.

כמה חבל שאי אפשר לשחזר את העקיצות מלאות החן וההומור שלו שהיו מוכנות אצלו לכל עת ולכל מצב. חוש הומור מיוחד ולגמרי לא שגרתי שגם הוא היה לסמל לשנינותו הרבה וחוכמתו.

סמוך למותו נהגתי מעת לעת בשבתות לצאת לעברו של מימון כשאני עם עגלת התינוק של אריאל (שזכינו לכך שהוא היה הסנדק שלו) כדי לפגוש אותו בדרכו חזרה מתפילת השבת בבית הכנסת במקור חיים, לביתו שבמושבה הגרמנית. בשבת האחרונה שלפני מותו אני וחבר שהיה איתי פגשנו אותו וליווינו אותו עד סמוך לביתו. במוצאי אותה שבת הוא היה צריך להתייצב למשמרת במסגרת שירות המילואים שלו. רחל אשתי ואני קמנו ממנוחת צהריים של שבת ובדרך פלא מצאנו את עצמנו תוך זמן קצר ביותר מאורגנים עם שני הילדים הקטנים בדרכנו לבית של מימון. הגענו לבית הקטן והמתוק (שהוא הכין למגורים זמניים) ומצאנו אותו לובש את המדים לקראת יציאתו למשמרת.

תוך כדי שהוא חוגר את החגורה עמדנו ושוחחנו מספר דקות. הוא ביקש ממני דבר מה ואני מצדי שיתפתי אותו בדבר מה שקצת העיק עלי באותו הזמן. נפרדנו לשלום – שלום אחרון.

למחרת בערב הגיע הנציג של קצין העיר עם הידיעה המרה על מותו.

מי ייתן שברכת הגומל שבירך בטרם מותו בעולם הזה תגמלהו כל טוב בעולם הבא.

יהי זכרו ברוך .

